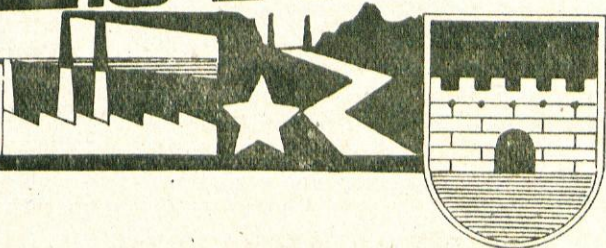

TRŽIŠKI VESTNIK

Leto III.

Tržič, dne 15. februarja 1954

Štev. 4

Delo LOMO v preteklem letu in njegovi načrti za leto 1954

Za 15. februar je bila sklicana 1. redna seja LOMO v letošnjem letu, katere dnevni red je obsegal poročilo predsednika LOMO Lovra Cerarja o delu ljudskega odbora v preteklem letu in o njegovih načrtih za leto 1954, dalje diskusijo k poročilu, določitev razporeda zbora volivcev in pereča gospodarska vprašanja.

Ker je bila redakcija našega lista zaključena še pred zaključkom seje, lahko podamo zgolj izvleček iz predsednikovega poročila. Poročilo v celoti pa bo podano tudi na zborih volivcev, na katere naše bralce že danes opozarjamo z apelom, naj se jih v čimvečjem številu udeležujejo.

Leto 1953 je bilo prvo, v katerem so bile na ljudske odbore mestnih občin prenešene velike kompetence iz okrajnih ljud. odborov. Samostojno upravljanje je pokazalo veliko moč tržiškega gospodarstva. Družbeni plan, ki je bil sprejet v začetku lanskega leta, je bil tudi izvršen, v nekaterih primerih pa celo presežen.

Ljudski odbor je imel v preteklem letu 11 sej, na katerih je sprejel vrsto odlokov (o javnem redu in miru, o hišnem redu, o sklepanju kreditnih pogodb za investicije, o delitvi sklada za vzdrževanje hiš, o dajanju poslovnih prostorov v najem, o obratovalnem času podjetij, o prodaji hiš splošnega ljudskega premoženja na dražbi, o uvedbi mestnih taks in prometnega davka). Ustanovljal je nova podjetja, izvršil več reorganizacij ter gospodaril s splošno ljudsko imovino. Premalo pa je storil za pospeševanje kmetijstva in gozdarstva, zaradi česar se je ustanovila za ta vprašanja posebna komisija, ki je v zadnjem času začela z resnim delom tudi na tem področju. (Glej poročilo z ene njenih sej, ki ga danes priobčujemo.)

Tajništvo je v preteklem letu vodilo popis prebivalstva, izvedlo v dveh primerih nadomestne volitve ljudskih odbornikov, sklicalo v marcu in oktobru zbere volivcev, izvedlo volitve v zvezni in republiški ter v okrajni zbor proizvajalcev, uredilo cestno numeracijo in izvršilo preimenovanje ulic, vodilo predvojaško vzgojo ter pomladansko in jesensko desetdnevno taborjenje kmečke mladine. Izdalo je 19 namestitvenih, 17 razrešitvenih oz. premeštitvenih odločb ter 13 odločb o napredovanju uslužbencev državne uprave, prosvetnih in

drugih ustanov. Na predlog komisije za prekrške je izdalo pet upravno kazenskih odločb, tri pa zavrnilo. Dopolnjevalo je volilni imenik, v katerem je bilo vpisanih 6725 volivcev. Matični urad je vpisal 160 rojstev, 91 primerov smrti in 96 porok.

Gospodarstvo LOMO kaže v letu 1953 naslednjo sliko:

Dohodki	din 108,238.958.—
Izdatki	din 104,060.571.—
Saldo	din 4,178.367.—

Dohodke so tvorili:

a) Proračunski dohodki —	
Družbeni prispevek	6,193.025.—
Prometni davek	5,000.000.—
Dohodnina	9,755.703.—
Davek na ded. in darila	1,889.339.—
Takse	1,181.196.—
Presežki ustanov	600.000.—
Zakupnine	182.862.—
Presežki iz leta 1952	17.128.—
b) Dohodki za investicije po proračunu	17,227.800.—
c) Dohodki za investicije po družbenem planu*)	53,164.504.—
č) Dohodki davka na presežne plače	2,770.805.—
d) Dohodki zaklonišča	3,640.712.—
e) Depoziti	6,615.874.—

*) samo 70% za 9 mesecev.

Izdatki so bili naslednji:

a) Proračunski izdatki —	
Prosveta in kultura	9,374.322.—
Socialno skrbstvo	4,473.248.—
Zdravstvena zaščita	520.360.—
Državna uprava	8,692.085.—
Avansi za investicije	820.750.—
b) Investicije po prorač.	15,638.029.—
c) Investicije po družb. planu —	
Šest štiristanovjskih stavb do ostrejša	29,027.592.—
Šest stanovanj v Mladinskem domu	8,086.211.—
Štiri stanovanja v Prečni ulici	74.418.—
Obnova drž. stanov. zgradb	3,531.278.—
Šola pri Sv. Ani	495.422.—
Gostišče pod Ljubeljem	3,469.509.—
Dograditev pilarne	3,132.967.—
Javna garaža	2,461.379.—
Obnova mlina v Retnjah	2,761.985.—
Stroški NB	111.165.—
c) Izdatki iz davka na presežne plače —	
Dvorana „Svobode“	1,667.251.—

Galanteriji za osnovna sredstva	830.000.—
Provizija NB	4.994.—
č) Gradnja zaklonišča	3,102.502.—
d) Depoziti	6,615.854.—

*

Gradbena in komunalna dejavnost se je izražala tudi v izdelavi načrtov (za osnovno šolo pri Sv. Ani, vodovode, nova stanovanjska poslopja, adaptacijo Cankarjevega doma itd.), obnavljanju cestnih jarkov, graditvi občest. ograj, graditvi železobetonskega mostu v Žiganji vasi, dovrstitvi opornega mostu ob Cankarjevi cesti itd. Dalje so bili zgrajeni trije zajemalniki za zajetje studenčnice in en vodovodni rezervoar, položenih 1050 m vodovodnih cevi in napeljanega 750 m novega elektrovoda.

Stanovanjska komisija je lani dodelila 45 stanovanj in 30 samskih sob. Nerešenih je ostalo še 266 prošenj.

Svet za gospodarstvo je izdal štiri dovoljenja za čevljarsko, eno za tesarsko, eno za pekovsko, dve za gostinsko, eno za slaščičarsko, eno za krojaško, sedem za žagarsko obrt in eno za izdelovanje sandal. Rešil je 51 prošenj za odobritev prenosa nepremičnin. Prevzel je register vajencev in potrdil 84 učnih pogodb.

Leta 1953 je bilo v Tržiču izven privatnega sektorja 14 industrijskih, 11

Nadomestne volitve v okrajni zbor

V nedeljo, dne 21. februarja bodo v 34. volilni enoti, ki obsega področje nekdanjih KLO Sv. Ana in Sv. Katarina, volitve za novega ljudskega odbornika za okrajni zbor, ker je prejšnjemu odborniku prenehal mandat. Za ljudskega odbornika okrajnega zbora kandidirata Franc Peharc, posestnik iz Loma in Gašper Golmajer, delavec od Sv. Ane.

Volišča so naslednja:

I. volišče: Sv. Ana; osnovna šola.
II. volišče: Sv. Ana; Dom oskrbovancev.

III. volišče: Pisarna tovarne lepenke (volijo volivci iz vasi Slap, Čadovlje, Dolina).

IV. volišče: Puterhof.

V. volišče: Lom; osnovna šola (volijo volivci iz vasi Lom, Grahoše, Potarji).

trgovinskih, 15 obrtnih podjetij, Meograd, 3 gostinska podjetja in 5 kmetijskih zadrug, torej skupno 49 podjetij državnega in združnega sektorja. Občina vodi tudi 10 ustanov s samostojnim financiranjem. — Lani je LOMO osnoval Dom oskrbovancev in ustanovil dve podjetji: Radiomehaniko in popravljalnico čevljev. Koncem leta je izvedel reorganizacijo državnih gostinskih podjetij, o čemer smo v našem listu že poročali.

V preteklem letu so bili v Trziču štirje primeri kriminalnih dejanj v podjetjih, ki jih obravnava javno tožilstvo.

Kultura in prosveta: Na področju občine obstoji 42 društev in 6 množičnih organizacij. Vsa društva so marljivo delala. LOMO jih je podpiral ne le moralno, temveč tudi materialno in jim dodelil 1.200.000 din podpore.

Ljudska knjižnica je izposodila 1140 knjig.

V Lomu in Lešah sta bila večmesečna gospodinjstva tečaja.

V občini je sedem osnovnih šol z 910 učenci in 25 učitelji, nižja gimnazija s 416 dijaki in 17 učnimi močmi, vajenska šola s 133 vajenci in 17 predavatelji ter glasbena šola z 98 učenci in 7 učitelji.

Svet za zdravstvo in socialno skrbstvo je izvedel fluorografiranje prebivalstva z 90% udeležbo, cepljenja proti davici in črnim kozam, odvzem krvi, ki jo je dalo 500 krvodajalcev, organiziral zdravstvena predavanja v Tednu matere in otroka itd.

Mesečno socialno podporo je prejelo malo 56, enkratno podporo 73 oseb poleg drugih priložnostnih podpor.

V sklopu tega sveta je delovala tudi ekspozitura za delo. Prijavilo se je 59 začasno nezaposlenih delavcev, od katerih so jih razna podjetja zaposlila 52. Koncem leta je bilo v Trziču še 42 delavcev brez zaposlitve.

Načrt za leto 1954

LOMO si bo prizadeval dvigniti strokovnost vsega zaposlenega osebja in s tem zboljšati delo v upravi.

Osnetek proračuna predvideva 38 milijonov dinarjev, za 14.000.000 din več kot lani. Zvišanje je potrebno zaradi zvišanja socialnega zavarovanja, zvišanja plač po novi uredbi, zvišanja operativnih in funkcionalnih izdatkov

Pred razpravo o ukrepih v kmetijstvu in gozdarstvu v okraju Kranj

Na sejah Okrajnega ljudskega odbora se je že večkrat razpravljalo o stanju kmetijstva in gozdarstva v okraju. Razpravljalo se je pa le o posameznih problemih, ne pa tudi o celotni problematiki, kot bi bilo potrebno. Kmetijska in gozdarska problematika je obširna in zaradi perečih vprašanj stopa v ospredje. Na enem izmed svojih zasedanj bosta oba okrajna zbora imela razpravo o stanju in o ukrepih, ki bi bili potrebni za povečanje kmetijske proizvodnje ter za krepitev socialističnih odnosov na vasi.

O teh problemih je razpravljal tudi Svet za gospodarstvo LOMO Trzič na eni svojih zadnjih sej. Dne 2. februarja pa so o tem razpravljali tudi zastopniki oziroma predsedniki kmetijskih zadrug iz naše občine.

Po obširni razpravi so bili sprejeti sklepi, ki naj bi se predložili OLO Kranj.

1. Ukrepi, ki bi bili potrebni za dvig živinoreje:

Ugotovljeno je, da je število glav živine, v primerjavi z leti pred vojno, na teritoriju tržiške občine za ca 1000 glav nižje. To število je treba vsekakor povečati. Kmetje bodo morali posvetiti več pažnje pridelku krmskih rastlin.

za šolstvo, ki so bili lani prenizki ter za socialno skrbstvo.

Za investicijska dela je predvidenih 162.700.000 din. V investicijskem planu je dovršitev 6 stanovanjskih hiš, adaptacija 3. nadstropja v Prečni ulici št. 2, graditev šole pri Sv. Ani, zgraditev 24 novih stanovanj, dovršitev Cankarjevega doma in gostišča pod Ljubeljem, graditev javnih vodovodov, kanalizacija, regulacija cest, elektrifikacija ter graditev javnega kopaljšča.

Pridelovati bodo morali več detelje, zlasti lucerne, ki tudi v goratih predelih uspeva. Kmetje imajo premalo rejske zavednosti, ki jo bo treba dvigniti. Problematično je tudi oplemenjevanje živine. Manjka dobrih plemenjakov in plemenic. Dosedanji način planšarstva, ko se pase vsa živina skupaj, je nepravilen. Ločiti bo treba mlado živino od starejše, da se ne bodo oplemenjevale mlade junice, ki še niso dozorele. S takim pravilnim načinom razporeditve živine po planinskih pašnikih bo doseženo veliko. Dalje bo treba izvršiti vse, da se čimprej začne z umetnim oplojevanjem živine. Za sodobno živinorejo je nujno potrebno zgraditi dovoljno število silosov za silažo. Dalje zgraditi gnojnične jame, urediti hleve in ostala gozdarska poslopja. Pri kmetijskih zadrugah naj bi se osnovali skladi iz doseženega dobička. Iz teh skladov naj bi se kmetu regresiralo pri nabavi potrebnega cementa in ostalega gradbenega materiala. Posamezne zadruge bi si iz navedenih skladov lahko nabavile potrebne modele za gradnjo silosov, katerih posamezni kmetje ne morejo nabaviti.

2. Poljedelstvo:

Obdavčenje je treba vršiti po kata-

10 Vrnitev v človeštvo

Dachauški poročevalec št. 2 poroča, da so Poljaki, ki so po prihodu ameriške vojske imeli priliko ogledati si stanovanje bivšega SS-ovskega generala Dohla na plantaži, našli dragocen dokument, ki priča, da so Himmler in njegovi rablji v zadnjih dneh svoje moči res sklenili likvidirati taborišče: Himmlerjev ukaz z dne 14. aprila 1945 na poveljstvu taborišč Dachau in Flossen-burg v odgovor na predlog, da bi se obe taborišči predali Amerikancem. Akt nosi Himmlerjev podpis, s katerim ukazuje evakuacijo taborišč, ker da noben pripornik ne sme živ pasti v roke sovražnika.

Že star pregovor pravi, da se zločinec često vrača na kraj zločina. Eden najhujših zločincev v taborišču, raportführer Böttger, ki bi bil lahko zbežal daleč in o pravem času, se je skrnil v neki senik blizu taborišča, kjer so ga interniranci našli in ujeli. Z neštetimi umori obtežena vest mu ni dopustila pobega. Oblekali so ga v generalsko uniformo in po sredi glave ostrigli na „Hi-

tlterstrasse“, kakor smo bili poleg Rusov in drugih tudi Slovenci enkrat ostrizeni že leta 1943. Nekega dne meseca maja so imeli interniranci z njim burko. Pred glavnim vhodom je bila zbrana velika množica. V stolpu je stal nekdanji rabelj v cebrasti taboriščni obleki s tablico obešeno okrog vratu: „Ich bin wieder da (zopet sem tu).“ Isto tablico je on obešal okrog vratu ubeglim internirancem po odgonu v taborišče, preden jim je milostno dovolil mučeniško smrt. Na ukaz „Mützen ab“ je moral snemati čepico, salutirati, klicati „Heil Hitler“ itd. Na ukaz množice je drhteče govoril po mikrofону: „Nacistična svinja sem. Tisoče ljudi sem mučil do smrti. Pobil sem 92 ruskih častnikov“ itd. Iz množice je deževalo vprašanj: „Zakaj si pobil Ruse, ki si jih tik pred osvoboditvijo pognal na transport? Kje je francoski general, ki je izginil?“ itd. Pozneje so mu odkazali delo, vozil je mrlič v krematorij. Prosil je, naj z njim napravijo konec. Odpeljali so ga v Salzburg, kjer je bil obsojen...

V 3. številki Dachauški poročevalec k obilni udeležbi maše zadušnice

za umrle tovariše v taboriščni kapeli na bloku 26, ki se bo vršila po pravoslavnem in katoliškem obredu. V omenjeno kapelo so imeli nekdanj vstop samo duhovniki, v zadnjem času pa je taboriščna uprava dovolila vstop tudi ostalim. Naš slovenski pevski zbor, ki si je pridobil sloves kot eden najboljših, je vse do zadnjega prepeval, kot že omenjeno, na taboriščnih prireditvah, po osvoboditvi na proslavah in tudi pri mašah v kapeli. V zvezi s slovenskim petjem v taborišču naj omenim še to, da so o božiču leta 1944 imeli internirani duhovniki tekmo božičnih pesmi. Tekmovalo je okoli 100 Poljakov, 50 Nemcev in 7 Slovencev. Popolno zmago so seveda odnesli Slovenci.

Takoj prve dni po osvoboditvi si je podrobneje ogledal krematorij pripornik Dušan Lalevič, ki je v nekaj številkah Dachauškega poročevalca priobčil v hrvaškem jeziku reportažo o krematoriju, iz katere so razvidne vse do- slej manj znane grozovitosti.

Z nekim tesnobnim občutkom je Lalevič vstopil v krematorij, z namenom vse videti in zapisati. Že ob vhodu v

stru, katerega je treba urediti po sedanjih kulturah. Semensko službo bo treba skupaj s kmetijskimi zadrugami v bodoče boljše reševati, zlasti glede na semenski krompir. V višinskih krajih naj se goji krompir in krmilne rastline, ki bodo dajale večje dohodke kot žitarice, ki tu ne uspevajo. Učni načrti za vaške osnovne šole naj se spopolnijo v tem smislu, da bodo učenci dobili že v šoli osnove živinoreje, poljedelstva in sadjarstva. Za starejše naj se uvede dveletna zimska šola.

3. Gozdarstvo:

Popisati je treba gozdne zaloge v privatnem sektorju, da dobimo dejansko sliko o njih. Rešiti je treba vprašanje, kje naj v bodoče obstoje planinski pašniki. Najti je treba sredstva za regulacijo hudournikov, ki delajo o-

gromno škodo v gozdovih. Popraviti je treba gozdne poti in napraviti tudi nove, da bo lažje pospravljati odpadke, ki nastanejo ob sečnji. Nove gozdne poti so potrebne proti Kofcam, Šiji, Pungratu itd.

Zaradi omejitve sečnje in zapore žag-venecijank postaja v Lomu in deloma tudi pri Sv. Ani pereče vprašanje zaposlitve vaščanov, ki jih je doslej večinoma preživljal gozd. 70 gospodarstev, kolikor je vključenih v KZ, ima 2076 ha gozdne površine, medtem ko ima orne zemlje le 38 ha, košenic pa 360 ha. Družinskih članov imajo ta gospodarstva 358, od teh 26 zaposlenih v tovarnah. Zato naj KZ Sv. Katarina postavi sodobno žago na Slapu, ki naj bi zaposlila delovne ljudi. Prav tako naj se ustanovi obrat za predelovanje lesnih odpadkov.

Demokracija v odločanju - disciplina v izvrševanju

je bilo geslo, pod katerim je sindikalna podružnica tržiške predilnice izvedla svoj redni letni občni zbor.

Nad 200 voljenih delegatov in ostalih članov delovnega kolektiva je v nedeljo, dne 7. februarja poslušalo poročilo upravnega odbora sindikalne podr. predilnice. Analiza dela, razvidna iz poročil dosedanjega odbora sindikalne podružnice, je jasno pokazala, da je sindikat predilnice med najaktivnejšimi v Tržiču. Res je še precej pomankljivosti v delu, vendar je smatrati, da je sindikalna podružnica zadostila nalogam, ki so stale v preteklem letu pred njo.

Le redko se zgodi na občnih zborih, da se sproži res koristna in plodna diskusija. Reči moramo, da na tem občnem zboru vprašanje diskusije ni bilo problem, saj diskutantov ni zmanjkalo, ter moramo potrditi, da je celotni občni zbor potekal v pravilni smeri in živahnem vzdušju.

Seveda pa tudi tržiškim tekstilcem

ni vse z „ročicami poslano“, kot bi kdo mislil. Tudi oni imajo niz problemov, ki jim ovirajo boljše delo in uspešnejši gospodarski razvoj. Prav zato so problemi, kot so tarifni pravilnik in vprašanje razvrstitve tekstilne industrije v plačilne skupine (tu bodi omenjeno, da se tudi tržiški tekstilci ne strinjajo z zadnjo, t. j. VIII. plačilno skupino!), dalje vprašanje obnove zastarelega in iztrošenega strojnega parka, razširitev produkcije i. dr., bili glavni predmet razgovorov na občnem zboru.

Delovna resolucija, ki jo je občni zbor z odobravanjem sprejel, zahteva glavne smernice za bodoče delo sindikalne organizacije v podjetju. Med ostalim navaja delovna resolucija, da je potrebno v bodoče nuditi več pomoči delavskemu svetu in upravnemu odboru, kar se bo brez dvoma pozitivno odrazilo v boljšem in doslednejšem izvaja-

dolgo in nizko poslopje mu je legel na pljuča težak duh razkranjanja trupel in izgorelih kosti. V treh prostorih je bilo nagromadenih preko 2000 trupel, na katere je bil grozen pogled. Vsi mrlički so imeli odprta usta in oči. Umazani so bili od blata, ker so jih zmetali iz baraka na blatne ulice med bloki. Mnogi so bili polni ran, podplutb in znamenj udarcev. Trupla so bila naložena do stropa, nekatera so imela na nogah privezane listke s številko. Stopiti je moral na prosto, ker je bil potreben svežega zraka. Nekemu Američanu, ki je poleg njega slikal, je bilo že slabo, bled se je naslonil na smreko. Lalevič se je vrnil nazaj v poslopje ogledati si peči za sežiganje mrličev. V eni izmed peči je bil strašen prizor. Prenapolnjena je bila s trupli, ki so samo na pol zgorela in bila zaradi hude vročine spačena in skrčena. V kleti je videl dva čebra na pol ožganih, stolčenih človeških kosti, namenjenih na njive za gnojiilo, ali pa da jih SSovci pomešajo med hrano za pse, ki so jih vodili s seboj na pisan-tažo, ker so bili izučeni, da grizejo vra-

tove ubeglim sužnjem. Lalevič je s tresočo roko zapisal: „Ljudožrci novega veka“. Pri pečeh se je srečal s Slovencem, Demšarjem z Rakeka, ki je bil zaposlen v krematoriju že sedem mesecev. Mnogo je videl. Pokazal je sobo bivšega upravnika krematorija, krvnika Bongada.

Ta zver v človeški podobi je mirno spala, ko so se poleg njegove sobe v pečeh sežigali mrlički. Velika omara za arhiv je bila prazna, vse so požgali. Dve veliki jami za pepel, od katerih je imela vsaka po ca 100 m³ prostornine. Prostor med jamama za pepel je bilo zloglasno strelišče. Zemljo je rdečila še skoro sveža človeška kri. Tam je bilo ustreljenih poleg nešteto drugih tudi 92 ruskih častnikov. Vsak se je moral do golega sleči in poklekniiti. Streljal jih je za zabavo v tilnik krvnik šturmführer Jung. Poleg krematorija so bila še vešala in soba za mučenje, kjer so gestapovci izsiljevali z raznim mučenjem iz svojih žrtev priznanje. Poleg sobe za mučenje je bila že omenjena plinska celica, kjer so ljudi morili s

nju delavskega somupravljanja. Nadalje: večja skrb za strokovno in politično vzgojo mladih delavcev — zlasti vajencev.

Z ozirom na precejšnje število nesreč v preteklem letu (ki pa so na srečo bile lažjega značaja) ter na visok izpad produkcije zaradi bolezenskih izostankov predvideva delovna resolucija nenehno skrb za zdravje, higieno in tehnično zaščito delavca, ki je, kot pravi resolucija, „najdragocenejši kapital v podjetju“.

Mnenje tovarišic in tovarišev, ki so bili na občnem zboru, je, da je občni zbor prav dobro uspel, „samo“, pravijo, „škoda, da ni bilo navzočega niti zastopnika okrajnega sindikalnega sveta, niti zastopnika republiškega odbora sindikatov tekstilne industrije, saj bi ta dva sigurno imela koristne pripombe na naše delo!“

Komunisti tovarne kos in srpov so zborovali

Pretekli teden so komunisti podali obračun svojega dela. Tako poročilo kot razprava, ki je trajala tri ure, sta ugotavljala, da je delo še vedno nekoliko šablonsko in da bo potrebno marsikaj popraviti. Predvsem so se komunisti osredotočili na delo članov v splošnem družbenem življenju in na njihovo aktivno vključenje v društva in organizacije, ker je še nekaj takih, ki so ostali zunaj njih in niso pokazali pravega zanimanja za splošne gospodarske in politične probleme. Kritika je pokazala, da bo treba marsikaj popraviti ter je sleherni član dobil svoje osnovne naloge. Tudi glede ideološkega izpopolnjevanja in rednega zasledovanja vsega življenja, tako v podjetju kot v okolici, je treba nujno to in ono popraviti. V splošnem pa je organizacija v načelu svoje naloge dobro izvršila ter tudi ohranila svoj ugled v podjetju. Tudi volitve same so pokazale, da bo moral no-

plinom in z nekimi injekcijami, tako je povedal Demšar Laleviču, ter mu pokazal še stari krematorij, ki je imel 2 peči. Na rešetkah so bile še debele plasti zgorelega papirja, krvavih dokumentov.

Množično umiranje se je tudi v osvobojenem taborišču nadaljevalo. Mnogim težko bolnim tudi svoboda ni mogla prinesiti zdravja. Prve dni po osvoboditvi so jih pripeljali v krematorij od 80—100 dnevno, tako je izjavil Demšar Laleviču ob odhodu. Ameriška oblast je prisilila kmete iz Dachaua in bližnje okolice, da so na svojih širokih kmečkih vozovih prepeljavali mrličke iz krematorija v skupni grob.

Nova uprava taborišča je že prve dni zvišala obroke hrane. Ko pa se je videlo, da je bila ta sicer razumljiva, upravičena poteza za marsikoga usodna, so se obroki hrane zopet znižali ter se ponovno postopoma zopet zviševali.

Dachauški poročevalec je v 7. številki z dne 9. maja 1945 prinesel na 1. strani sliko maršala Tita ter njegov govor na dan zmage nad fašizmom.

vo izvoljeni sekretar celotnemu aktivu posvetiti več pozornosti, kar nikakor ne bo lahka naloga. Program bodočega dela zavzema v glavnem tri najvažnejša vprašanja: Sodelovanje slehernega komunista v pravilnem usmerjanju gospodarske in politične dejavnosti v podjetju; vsestransko je treba skrbeti za

ideološko izpopolnjevanje in urejanje medsebojnih ter družbenih odnosov ter posvetiti vso skrb pravilnemu razvoju tako organizacije Zveze, sindikata in organov delavskega samoupravljanja, še posebno skrb pa je treba posvetiti delavski mladini, njenemu nadaljnjemu strokovnemu in političnemu napredku.

in Preval, proti Šentanski dolini, Podgori in Bledu. — Znani so idilični sprehodi, pa tudi zimski čas nudi čarobno sliko.

Opomba: Obiskovalci postojank naj imajo obmejna dovoljenja zaradi eventualne kontrole.

Planinski smučarski dom „Titovi graničarji“ na Zelenici 1534 m še ni dograjen, nudi samo zasilno zatočišče ob smučarskih prireditvah. Dostop na Zelenico je dovoljen samo z vidirano legitimacijo.

Kdor bo prišel v trziški planinski okoliš, se bo še vrnil.

USPEL VEČER TURISTIČNIH FILMOV

Večer turističnih filmov in barvnih diapozitivov s spremno besedo dr. Mitje Gorca, ki nam ga je 1. februarja pripravilo Turistično društvo, je vzbudil med Tržičani izredno zanimanje. Kinodvorana je bila ta večer mnogo premajhna, da bi mogla sprejeti vse, ki so želeli večeru prisostvovati. Vsi pa, ki smo bili večera deležni, smo se ob lepih slikah naših turističnih krajev znova lahko prepričali, kako bogata je naša zemlja s svojimi naravnimi lepotami, hkrati pa tudi uvideli, da smo za Tržič in njegovo okolico napravili doslej še mnogo premalo turistične propagande. Zamujeno bomo morali v bodoče začeti s hitrejšim tempom in bolj velikopotezno popravljati.

Ko izražamo željo, da nam Turistično društvo pripravi še več takih večerov, po možnosti ločeno za šolsko mladino in za odrasle, pa obenem želimo, da bi Turističnemu društvu uspelo v bodoče tudi za razvoj turizma pri nas doseči še več, kot doslej. (Seveda je za to potrebno sodelovanje vseh Tržičanov, ki naj se še v večjem številu vključujejo v Turistično društvo. Občni zbor Turističnega društva, ki je pred nami, naj pokaže, da je ves Tržič strnjen v hotenju storiti vse za dvig turizma pri nas.

NAŠE PROMETNE PRLIKE MORAMO NA VSAK NAČIN IZBOLJŠATI

Kot smo se Tržičani razveselili novice, da bo zaenkrat vsaj vsako nedeljo zjutraj vozil direktni motorni vlak v Tržič, tako smo bili silno razočarani, ko nas je pred nekaj dnevi Putnik obvestil, da se bo zaradi tehničnih težkoč ta zveza šele čez nekaj časa vzpostavila.

Mnenja smo, da je poleg modernizacije kranjske ceste — motorizacija naše železnice eden naših najbolj aktualnih prometnih problemov. Danes kraji kar tekmujejo med seboj, kateremu se bo priznala prioriteta za uresničenje njihovih načrtov in potreb. Zastavimo tudi Tržičani vse sile v to in ne nehajmo prej, dokler ne dosežemo omenjenih dveh pridobitev, ki so za Tržič in za ves njegov nadaljnji razvoj največjega življenjskega pomena.

**Ali si že član
Turističnega društva?**

Tržič pod drobnogledom

Pravijo, da je vožnja z avtobusom veliko bolj prijetna in krajša kot z vlakom. Toda jaz se bom raje vozil sigurno, sicer se bom lepega dne znašel kje pod vagoni trziškega ekspresa, ker v Dupljah železničarji pozabljajo na zapornice, dočim jih v Križah kar pustijo spuščene. Lepa navada, ki je nikakor ne more nihče odpraviti! Prav pa bi bilo, če bi se kdo našel in odgovorne železničarje „ohladil“ s primernim poukom.

Sicer se pa vožnja v Ljubljano izplača. Pravijo, da se peljejo zastoj, ker ima razno blago v Ljubljani toliko nižjo ceno, da ostane še za izdatno malico, pa še Ljubljano vidijo povrhu.

Trgovska konkurenca v Tržiču je tako velika, da se prav nikjer ne pozna. Tudi v ostalih ozirih je tako, da se stranke kar lepo porazdele po prodajalnah, da je povsod enakomeren pro-

met. Cene nekaterim potrošnim predmetom pa so zelo gibljive. Kaj potem, če kdo plača kovača več za eno in isto stvar! Tudi v gostilnah ni nič bolje in je prišla v modo dinarska konkurenca. Saj drži, da se pri dinarju začne milijon, vendar bi se kakšen močen „buffet“ izplačal, n. pr. da ga odpre kakšna vinska zadruga z naših jadranskih otokov, kot se je o tem že nekoč govorilo.

Da so časopisi in slikovne revije precej drage, je tudi vsakomur znano. Vendar priporočam upravi kavarne „Zelenica“, da naj še preostalo reklamno mapo „Borec“ priklene na verigo, če ne, se bo speljala kot tista, ki so vanjo vlagali „Pavliho“. Tudi tisti, ki odnašajo časopise iz drugih lokalov, je bolje, da se povežejo z Odpadom in si tam priskrbijo papir za osebne potrebe.

Planinske postojanke PD Tržič

Dom pod Storžičem 1100 m

leži na planini pod severnim ostenjem 2132 m visokega Storžiča. Dom je oskrbovan vse leto. Ima 8 sob, lepo jedilnico in verando, kjer se lahko razvija družabnost. Skupno število postelj znaša 34. Uporabno pa je tudi zasilno skupno ležišče v podstrešju. Od Tržiča je oddaljen 2 uri in je pristop lahek. — Ture na Storžič, na Tolsti vrh, Kukov-

redno oskrbovan v letni sezoni, v zimski je oskrbovan ob sobotah zvečer in ob nedeljah. Ima 5 sob, 2 podstrešni sobici in skupno ležišče. Skupno število postelj znaša 15, na skupnem ležišču je 16 ležišč. Od Tržiča je oddaljen 3 ure in pristop ni težak. — Ture pod Košuto proti Šentanski dolini ali Puterhofu. — Okoliški svet nudi krasne sprehode in silno lepa smučišča.

Kofce pozimi

nico, čez Javorniško sedlo na Jezersko, na Veliki Javornik ali Ženiklovec, Belo peč, Konjščico. — Kdor ljubi plezalne vzpone, jih lahko izbira v ostenju Storžiča. Svet je primeren za alpsko smučanje.

Dom na Kofcah 1505 m

leži na planini Kofce na južnem pobočju Košute, ki je del Karavank. Dom je

Kostanjevčeva koča na Dobrči 1520 m

leži pod vrhom 1634 m visoke Dobrče, ki jo lahko imenujemo gorenjski Rigi (Rigi je znana gora v Švici, ki slovi po razgledu). Koča je redno oskrbovana v letni sezoni, v zimski samo do snega. Ima sobo z 8 ležišči. Od Tržiča je oddaljena 3 ure in pristop ni težak. — Ture proti Begunjščici čez Srednji vrh

Prvi brucovski večer v Tržiču

Od sobote na nedeljo 30. januarja je zaživelo v domu Partizana. Tržiško akademsko društvo je priredilo svoj prvi brucovski večer in se takorekoč prvič oficijelno predstavilo javnosti. V svoji sredi smo poleg tujih in domačih gostov pozdravili navzočnost članov Univerzitetnega odbora ZŠJ, mladega in mnogo obetajočega filmskega zvezdnika Sama iz prvega slovenskega študentskega filma „Vesna“ — Trefalta Franeka; predvsem pa smo bili veseli predsednika Izraelske študentske unije kolege Zwi Jaffeja, katerega je spremljal predsednik UO Sinkovec Janez.

Veliko se je govorilo, verjetno pa se je še več šušljalo, zakaj, kako in kaj je napotilo novo ustanovljeno društvo, da se je odločilo prirediti tak večer. Če nam bo mogoče, bomo skušali razjasniti ta vprašanja.

Društvo se je odločilo prirediti brucovski večer predvsem iz razloga, ker je to tradicionalna oblika običajnega študentovskega družabnega zblizanja. Brucovski večeri se navadno prirejajo strogo v okviru univerze, ali pa v ožjem krogu posameznih fakultet. Prav zato smo hoteli ta stari študentski ceremonial prenesti izven zidov univerze in ga približati najširšim plastem našega domačega prebivalstva. O brucovanju se zadnje čase precej razpravlja pa tudi piše, kar kaže, da je zaželeno ohraniti in razvijati stare šege in običaje, ki bogatijo naše narodopisno (etnografsko) blago, ki je na tem področju še dokaj skromno. Ti običaji imajo še celo „uzakonjeni“ red v križevskih statutih, katere je že pred desetletji izdal Muholovecky. Razmišljali smo in prišli do zaključka, da je za nas trenutno najboljša oblika približanja študentskega življenja širšemu občinstvu v družabni obliki, ki jo predstavlja brucovski večer.

Našega večera namenoma nismo imenovali akademski oziroma elitni ples, ker bi bil v tem primeru dostopen le izbranim gostom. Prav gotovo bo vsak radevolje priznal, da imajo člani društva, kakor tudi akademiki prednost pred ostalimi, pa ne mogoče zaradi prijaznih obrazov in dvornih toalet, ampak zgolj iz organizacijsko-tehničnih ozirov. Če bi nam prostori omogočali pritegniti v svojo sredino kar največ publike, bi bila naša zamisel idealno izpeljana; zblizali bi se z vsem delovnim prebivalstvom Tržiča. Ker pa vsak prostor zmora sprejeti le omejeno število občinstva, nismo mogli zadovoljiti slehernega domačina, ki bi želel v našo sredino; vsakdo pa je imel priložnost, da si nabavi vstopnico v prosti prodaji v Turističnem društvu.

Brucovski večer je v glavnem zabavni večer študentov starih bajt, krokarjev in puhle zelene svojati, na duhu ubogih in včasih celo prevzetnih študentov - novincev, katere imenujemo bruce, ki so pravkar zapustili gimnazijske razrede in stopili v vseučiliške predavalnice. V tem običaju je veliko satire, namenjene ravno na prevzetnost

marsikaterega študenta, kateremu se je dvignil nos, misleč, da je z vstopom na univerzo zajadral med večvredna učena bitja vesoljstva. Ravno na to morebitno študentsko ošabnost je naperjena kritična ost brucovanja. Zato smo menili, da ima tudi brucovski običaj dobro stran — v tem oziru mogoče celo vzgojni pomen za poedine študente, ki bi količkaj proslavili in hvalisali svojo puhlo učenost.

Brucovski večer nikakor ne zahteva skrajne modne etikete, saj brucovski večer tudi ni istoveten z akademskim oziroma elitnim plesom, ki več ali manj težita, da se uveljavi po možnosti modno načelo. Brucovski večer je solidna prireditev, kjer damska oziroma moška toaleta ne zahteva prav nobene pretirane skrajnosti. Zato so bili vsi predhodki, češ da je treba nabaviti za en večer novo obleko, neumestni in plod tistih, ki so mogoče pričakovali od našega večera lepo priložnost razkazati svojo salonsko garderobo tu pa tam hipermodernih variacij, ki so značilne za modne revije, ne pa za brucovski večer. Kolikor se je s tem želelo dvigniti ugled našega društva, smo jim nad vse hvaležni; žal pa so med širšo javnostjo na ta način ustvarili tako vzdušje in modno psihozo, ki je marsikaterega odbila in če tudi se je sprva veselil zblizanja s študenti, je zaradi takih brezsmiselnih modnih zahtev raje ostal doma oziroma šel drugam. Obžalujemo, da se „žrtve modnih zahtev“ niso o tem tako perečem vprašanju pomenile s študenti in so raje nasledje plehkim izjavam mondenega malomeščanstva. Vsak študent bi rade volje pojasnil smoter in bistvo našega večera...

Kar zadeva programa, menimo, da je na splošno dobro uspel. Zeleno carstvo je bilo prav dobro maskirano in kazalo vzvišeno fasado dostojanstva in veličanstva. Brucovski izpit pa s svojimi vprašanji in odgovori često oplazi, da, včasih celo krši mejo dostojnosti in okrne načela morale in etike. Vendar kljub temu te slabe „vzgojne lastnosti“ nimajo popolnoma zavrženih znakov, značilnih za ljudi iz podzemlja, ampak so, če se lahko tako izrazimo, odete v okrilje duhovitih dvoumnosti, ki imajo v sebi tudi mogoče zrno zgodovinske resnice in trohico — lahko rečemo seveda kar premasten kos — pikrega humorja. Nesporno dejstvo je, da brucovanje ni podvrženo strogim pravilom bon-tona in zato na nekaterih mestih skoraj razposajeno seže v skrajno fardo. Taka je pač vsebina brucovskih vprašanj in odgovorov, ki v šali zajemajo studenče modrosti vseh področij univerzitetnega študija, tako medicine, zgodovine, najrazličnejših tehničnih ved itd. Brucovski program je bil še kar dobro pripravljen, za marsikoga pa seveda verjetno upravičeno slabše izveden, kot je bilo pričakovati.

Končno, če smo samokritični, priznamo tudi šibke točke našega večera. Pred garderobo, ki je bila pravzaprav urejena v kuhinji, je šla postrežba, ka-

dar je bila velika gneča ljudi, bolj počasni od rok. Prav tako je šepala postrežba jedače in pijače, ki bi morala biti bolj ekspeditivna. Tudi dvorana je bila sprva bolj malo topla, ledenomrzla pa gotovo ni bila, kot so nekateri govorili, saj smo kurili v vseh pečeh dva dni in dve noči. Toplotni koeficient dvorane mogoče lahko upravičimo z visjo silo elementarnih nezgod, saj je plesal te dni mraz okrog -15°C in je pri taki temperaturi težko odtajati zeledele stene. Resnica pa je tudi, da se je večina gostov prijetno zabavala in ob krepkih, včasih za dvorano tudi prehrupnih zvokih osemnajstih instrumentov velikega študentskega plesnega orkestra iz Ljubljane dodobra ugrela na plesišču, ob ritmu Jankovičeve poike pa tudi pošteno oznojila...

Vsakdo pa je bil več ali manj prijetno presenečen ob dekoraciji dvorane in prizidka. Naj omenim, da je bil osnutek dekoracije širše zajet, kot pa ga je bilo mogoče izvesti. Stene smo želeli obložiti z najrazličnejšimi emblemi posameznih fakultet, kar bi sigurno še bolj poživilo stene. Na žalost sta naš arhitekt in umetnik že v tako napornem delu zmogla napraviti le sovo, sedečo na knjigi, ki simbolira filozofe, ostale pa zaradi bolezni naše kolegice iz Dupelj nista mogla pravočasno do kraja dokončati.

Te hibe nam spoštovani gostje, upamo, niso šтели v zlo, če upoštevajo, da se prvič izvedena prireditev s skromno razpoložljivimi sredstvi težko brezhibno ujema z vsemi organizacijsko-tehničnimi zahtevami. S to prireditvijo smo si pridobili toliko dobrih izkušenj, da jih bomo lahko s pridom uporabili v podobnih primerih.

Te zadnje vrstice veljajo tudi tistim ostrim kritikom, ki so sicer priznali lepo procelje dekoracije, ki pa se jim je zdela brez ideje. Končno ni iskati ideje v značkah študijskih panog, ampak v skulpturi ženskega akta, ki naj bi predstavljal mladost, lepoto in optimistično perspektivo bodoče življenjske poti slovenskega akademika in v skulpturi moškega, ki kaže kontrastno podobo prvega akta; naporen, žilav in vztrajen lik študenta, ki v vsakdanjih težavah in študijskih programih bije trdovraten boj za dosego svoje eksistence, ki naj služi v dobrobit naše socialistične domovine.

TRŽIŠKO AKADEMSKO DRUŠTVO čuti prijetno dolžnost, da se

javno zahvali:

Ljudskemu odboru mestne občine Tržič in Delavskemu prosvetnemu društvu Svoboda, za njih razumevanje do naše prve prireditve,

nadalje se zahvaljuje delovnim kolektivom: Bombažne predilnice in tkalnice, tu, Kmečke zadruge Sv. Katarina, Tovarna lepenke, tu, Kmečke zadruge Križe, Tovarne obutve »Triglav«, tu, tržiškimi gostinskimi obratom, zlasti pa hotelu »Pošta«, tu, Turističnemu društvu in Spoštnemu mizarstvu Avgust Primožič, tu, — ki so gmotno in denarno podprli naše društvo,

nadalje se javno zahvaljujemo za požrtvovalno in plemenito delo tov.: Ahačič, Bocak, Ribnikar, Romih / in tovarišicam: Bevc, Kaplan, Šarabon, Strukelj ter tov. Koniču in Štalcu Ludviku.

Koncert mešanega pevskega zbora in fantovskega kvinteta iz Kovorja

Kulturno umetniško društvo v Kovorju je priredilo v nedeljo, dne 24. januarja t. l. ob 15. uri popoldne koncert narodnih in umetnih ter partizanskih pesmi v dvorani Prosvetnega doma. Zbor in kvintet je požrtvovalno in z dokajšnjo mero vztrajnosti zvalil tov. Kleindienst Pavel, ki je sam tudi dober pevec. S skromnimi sredstvi in raznimi tehničnimi ovirami je uspešno prebredel vse težave, ki so običajne in skoraj neizogibne pri vsakem mladem zboru.

Zbor šteje skupno 24 članov, 14 žensk in 10 moških. Ženski glasovi dinamično prevladujejo, zato bi bilo potrebno, da bi v zbor pritegnili še nekaj moških glasov, zlasti basov, da bo s tem dosežena glasovna izenačenost. Razveseljiva pa je ugotovitev, da se nahaja v zboru večina mladina, ki je s tem dokazala, da je našla v prostem času pravo pot kulturnega izživljanja.

Program koncerta je bil sestavljen zelo prikladno za njihovo tehnično zmogljivost. Nekatero pesmi so bile podane precej dobro, tako da se že čuti, da ima zbor v svoji sredi primerno razgledanega pevovodjo. Razen mešanega zbora je nastopil še iz istega zbora sestavljen moški kvintet. Predvsem je treba pri tem kvintetu omeniti jasno glasovno izenačenost in harmonsko skladnost. Vodilni glas je pel pevovodja,

ki je z svojim lirično-obarvanim bleščečim tenorjem dokazal, da ni samo dober zborovodja, temveč tudi sposoben in rutiniran solist. Kvintet je z določeno in pravilno odmerjeno dinamiko zadovoljivo rešil svojo nalogo. Prav tako je bilo fraziranje pri določenih skladbah dokaj izrazito in tako dali tem pesmim svojstvenost vsebinskega oblikovanja. Če upoštevamo dejstvo, da je na koncertu bilo odpetih vsega 13 pesmi, vidimo, da je zbor v času svojega obstoja (od maja 1953) v takšnem sestavu, kot smo ga slišali na koncertu, precej intenzivno delal, kajti vse pesmi je odpel na pamet, kar za mlade pevce ni lahka zadeva.

S tem je ledina zaorana in je treba delati na tem področju še naprej, da bo uspeh od časa do časa vedno večji in obširnejši. Obisk je bil zelo zadovoljiv, akoravno je bilo vreme dokaj neugodno (vetrovno-mraz). Vse priznanje vaščanom, da znajo pravilno pokazati svojo kulturno zavest in spoštovanje naše lepe domače slovenske pesmi, ki je po svoji etični vrednosti tudi vredna takšne pozornosti s strani javnosti.

Prepričani smo, da bo zbor rasel, pa najsi bo to v kvalitativnem ali kvantitativnem oziru, in s tem dokazal, da zna tudi ta kraj doprinesiti svoj delež k dvigu kulturne ravni našega podeželja.

O. Z.

Iz naših krajev so izšli v naših krajih delovali

Pod tem naslovom smo ob slovenskem kulturnem prazniku pričeli objavljati imena in kratke življenjske podatke vseh tistih naših rojakov in med nami živečih ljudi, ki so v preteklosti na kakršenkoli način pripomogli k našemu kulturnemu razvoju in ponesli naše ime v svet. O Litijcih smo brali, da so v Prešernovem tlednu počastili svoje velike može s posebno razstavo. Mi pa bomo skušali zbrati v tem seznamu za zdaj vsaj njihova imena. Za osvetlitev njihove večje ali manjše zaslužnosti bi bile potrebne kajpada podrobne obravnave. — Kdor bi v seznamu pogršel kako ime, ga prosimo, da nas o tem obvesti, da bomo v dodatku zamujeno popravili.

Dolžan Jernej, rojen 16. avg. 1815 v Križah, umrl 3. febr. 1880 na Radonici. Služboval v raznih krajih na Dolenjskem. Pisal je članke v Sloveniji in Danici ter za Slovenske večernice 17 (1868) napisal povest.

Erlah Filip Jakob, rojen 27. aprila 1839 v Kovorju. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, nakar je šel študirat v Gorico. Leta 1864 je odšel v Ameriko, kjer je v Milwaukeeju dovršil študije. Deloval je v raznih krajih Nebraske, Wyominga in drugod. Umrl je 8. maja 1894 v Chippewa Falls, Wis.

Gertscher Adalbert, rojen 27. marca 1846 očetu aktuarju v Trziču. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani in Novem mestu, pravo na Dunaju. Služboval je

v Ljubljani, Postojni, Celju, Mariboru, Trstu, na Dunaju, v Zadru na najvišjih mestih v sodstvu. Čeprav nemško vzgojen našemu življu ni bil nasproten. Zlasti zaslužen je bil za zboljšanje sodstva v Dalmaciji ter za uveljavljanje pravic slovenskega jezika v sodstvu Slovenskega Primorja. Pisal je članke in razprave v Slov. Pravniku in drugod. Umrl je v Trstu 13. sept. 1903.

Globočnik Franc, rojen 1825 v Trziču. Slikarstva se je učil na dunajski akademiji, nato delal 10 let v Rabi na Ogrskem oltarne slike in freske. Leta 1865 je postal učitelj risanja na ljubljanski realki, leta 1889 stopil v pokoj, leta 1891 umrl.

Globočnik Viktor, roj. 3. maja 1852 v Trziču. Gimnazijo je študiral v Ljubljani, kjer je maturiral leta 1870. Po dovršenih pravoslovnih študijah je služboval pri sodišču v Ljubljani in na Vrhniki, nato pa kot notar v Stični in Kranju. V deželnem zboru se je zavzemal za cestne in železniške zveze svojega volilnega okraja, zlasti za železnico Kranj—Trzič ter za železniško progno Divača — Škofja Loka — Kranj — Ljubelj — Celovec (proti progji Trst — Bohinj — Jesenice). Umrl je 4. marca 1898. v Kranju.

(Nadaljevanje sledi.)

NOVA KNJIGA O SLOVENSKI KNJIŽEVNOSTI

Dolgo časa smo že pogrešali učbenik za zgodovino naše književnosti. Te dni pa je v založbi mariborskih Obzorij izšla prva knjiga Pregleda zgodovine jugoslovanskih književnosti, obsegajoča slovensko književnost, ki bo prišla prav ne samo šolam, temveč tudi širšemu krogu bralcev. Delo je napisal prof. Stanko Janež. Na 541 straneh prikazuje razvoj naše književnosti v luči družbenih razmer posameznih dob ter evropskega kulturnega razvoja. Knjiga je bogato ilustrirana.

Delež trziških rojakov pri slovenskem knjižnem ustvarjanju je v tem pregledu prikazan s tremi imeni. Na strani 19 srečamo med ljudskimi pesniki tudi Vojteha Kurnika, stran 104 je skoro vsa posvečena o. Janezu Damascenu Devu in njegovim Pisanicam, na strani 147 pa beremo med čbeličarji tudi ime Ignacija Holzapfla. Tako je po njihovi zaslugi Trzič označen tudi na literarnem zemljevidu na koncu knjige in uvrščen v seznam krajev, ki jih literarni zemljevidi popisujejo.

Trzičani!

Poslušajte oddajo Radia Ljubljane v torek, dne 23. februarja t. l. od 18 do 18.30 zvečer s sporedom, ki je bil posnet na magnetofonski trak dne 13. I. 1954. Oddaja se vrši pod naslovom „Obisk v Glasbeni šoli v Trziču in Kamniku“. Oddajo je pripravil tov. prof. Bitenc Janez, vodja oddelka za mladinske glasbene oddaje pri Radio Ljubljana.

Nastopili bodo:

Termot Avgusta, učenka I. r., ki zaigra na klavirju Matz: Za repo in lan.

Kenda Marija, III. r., ki zaigra na klavirju S. Šantel: Dimnikar gre,

Špehar Barbara, V. r., ki bo odigrala na klavirju Griegov Ples vil,

Marija Ahačič, VII. r., ki zaigra na klavirju Fr. Chopin: Mazurka op. 33/1,

Nato nastopijo še:

violinistka Ahačič Anka iz III. r., ki bo odigrala Horvatov: Ples metuljčka. Pri klavirju jo spremlja Ahačič Marija; čelist Ahačič Rudolf II. r., ki zaigra Šedlbauerjevo: Pesem. Pri klavirju Ahačič Marija.

Šolski orkester, ki ga sestavljajo učenci in učenke Glasbene šole:

1. violina: Roblek Milan, IV. r., Kurnik Miha, III. r., Regvat Peter, III. r.

2. violina: Ahačič Anka, III. r., Zavrl Anton, III. r., Eržen Boris, II. r.

1. violončelo: Ahačič Rudolf, II. r.;

2. violončelo: Bedina Janez, II. r.;

kornet: Krajnik Rihard, I. r.;

pozavna: Prosen Slayko, II. r.;

klavir: Špehar Barbara, V. r.;

harmonij: Meglič Suzana, IV. r.; bo zaigral J. Haydin: Finale in simfonije in M. Kozina: Pikapolonca, pesem iz mladinskega filma „Kekec“

Zaželeno bi bilo, da bi tudi LOMO po svojih zvočnikih oddajal ta prenos, da bi tudi tisti Trzičani, ki ne posedujejo radio-aparatur, imeli priliko seznaniti se s kulturno-umetniško dejavnostjo naše tržiške mladine.

Tržiška mlada njiva »NOVE PISANICE«

KAJ MI JE POVEDAL LEVSTIK

(Razmišljanje)

Pred enim mesecem sem šel v mestno knjižnico po knjigo. Ko sem prebiral seznam knjig, mi je oko obstalo na naslovu: Fran Levstik, Zbrano delo. Takoj sem se odločil za to knjigo. Hitro sem šel domov in začel brati.

Na prvi notranji strani je bila Levstikova slika. Pod sliko pa je bil njegov lastnoročni podpis. Nekaj časa sem ga gledal, potem sem se pa zamislil.

V duhu sem se prestavil v tisto dobo, v kateri je živel Levstik. Ta slavni mož je za našo literaturo velikega pomena. Prvi je bil, ki nam je dal navodila, kako in kaj naj pišemo. Prvi je bil, ki je zahteval ostro kritiko vsega literarnega dela. Če ne bi bilo njega, bi naše slovstvo davno propadlo. Bleiweis in njegovi pristaši so trdili, da ne smemo kritizirati literarnih del, kajti naše slovstvo je šele začelo cveteti. Zelo korenito so se motili. Levstik je prav povedal. Če ne bi kritizirali vsakega literarnega dela, bi se pri nas razvili pisatelji in pesniki, ki bi pisali nemogoče stvari z napakami in brez vsake vrednosti. Zato se je Levstik temu uprl. On pa ni samo govoril, ampak je to tudi dokazal. Lep primer imamo ob prvi povesti Ciglerja „Sreča v nesreči“. To delo je Levstik kritiziral in s tem dokazal, kako važna je kritika.

Čeprav je bil Levstik človek, ki je tako veliko pomenil, ga takratni gospodje niso hoteli priznati. Saj je Costa izrekel take grozne besede: „Pa naj pogine — pes!“ Vsega tega Levstik ni zaslužil. On je človek, ki je vsega spoštovanja vreden.

Zato smo mu pa mi še enkrat boli hvaležni. Vsak naj se s hvaležnostjo spominja nanj, kajti on je bil tisti, ki je dokazal, da je tudi slovenski jezik — kulturni jezik. Vidovič Marijan

NEKAJ O MLADIH POTIH

Vsi četrtošolci so naročeni na Mlada pota in celo nekaj tretješolcev. Je pač edini list, ki priobčuje dijaške prispevke. Izhaja že drugo leto. Vendar je velika škoda, da nisem bil naročen nanjo že lansko leto. Potem bi pač razumel Kristanovega „Rdečkarja“. Tako so nekateri prispevki kar dobri, nekateri se mi pa ne zde prida. Prav bi bilo, da se ob tem ustavim. Prispevki v slikarstvu, razni spomini, kot Ostal sem invalid, Sličice iz mojega življenja in Človek, so mi všeč. Posebno črtica Človek mi ugaja. Je nekaj posebnega. Opiše nam, kako se je neki neznani človek žrtvoval za dijaka. Malo manj sta mi všeč Ostal sem invalid in Sličice iz mojega življenja. Vendar so mi vse tri segle precej globoko do srca. Oba članka o likovni umetnosti sta mi zelo razbistrila obzorje. Mnoge pesmi niso nič slabše kot v kakšni drugi reviji, n. pr. v Obzorniku. „Sama“ je odlična pesem. Vsaj po mojem je. Opiše nam pesnikovo občutje ob rakvi. „Smrt pod Kosicami“ je tudi nekaj posebnega. Ubog starček noče odjedati kruha in se od-

strani iz družine. Snov je vzeta najbrže iz 19. stol. Rdečkar Tinče je dozdaj še precej nerazumljiv. Potopis „Če študent na rajžo gre“ nam opisuje rajžanje slovenskih dijakov z ugodnostmi, katere je nudila počitniška zveza. „Več Jenka“ je pa še kar dober življenjepis. Saj je pisatelj zbral vse podatke o Jenkovem življenju in pomenu. Dobro bi bilo, da bi si to četrtošolci ogledali. Prirodoslovna članka Antona Polenca sta pač do zdaj še edina. Morda, da se bo kdaj oglasil še kak drug, pa ne vem. Zapiski o filmih in o filateliji pa le izboljšujejo list. Iz literarnih pogovorov pa bi si lahko marsikateri mali tržiški literat nabral lepe nauke. Vsekakor je list Mlada pota zelo dober. Vanj bi se naj tudi oglasil kak naš pesnik, potopisec in pa kak mladi pisatelj s svojimi deli. Saj imajo, pa jih je sram in so preveč samokritični. Saj kritika ni tako uničevalna, naj kar pogumno pokažejo svoje prispevke. Stepišnik T

RUDNIKI KRALJA SALOMONA

(Kritika)

Dva Angleža sta se pred leti napotila v Afriko. Spoznati sta hotela razne kraje, divja plemena in njih navade. Črnci so ju vzljubili. Da bi šla v osrednjo Afriko, nista imela poguma; strah ju je bilo ljudožrcev.

Nekega dne ju je obiskala mlada gospa iz Anglije. Tudi njen mož se je napotil pred leti v osrednjo Afriko. Že tri leta ga je žena zaman čakala. Prosila je Angleža, naj jo popelje v notranjost Afrike. Mož se je temu zelo upiral, kajti ti kraji so mu bili neznani. Ponudila mu je vnaprej 5000 funtov. Raziskovalec je ponudbo sprejel in poslal denar svojemu sinu v London.

Pot v notranjost Afrike je bila silno naporna. Spremljala jih je nekaj zamorcev, domačinov, ki so dobro poznali te kraje. Po poti so jih ovirale divje zveri. Spali so v šotorih. Potovali so od plemena do plemena. Nekateri divjaki so bili zelo nezaupljivi do njih. Zato so se jim skušali prikupiti z darili, ki so jih zabavala.

Ko so prispeli do ljudožrcev, jih je postalo groza. Videli so jih plesati divje plese. Pri sosednjem plemenu so zvedeli, da je pogrešanec končal svoje življenje v Salamonovih rudnikih. Takoj so se napotili tja. Neki čarovnik jih je vodil. Ko so opazovali okostje, je čarovnik izginil. Skupno z drugimi črnci so pred vhod rudnika zavalili veliko skalo in tako ujeli nadležne tujce. Angleži so našli hitro rešitev. Skozi vhod, po katerem je tekla reka, so se rešili. Angleži so kmalu zapustili te daljne kraje in odšli nazaj v svojo domovino.

V filmu „Rudniki kralja Salomona“ mi ugaja drznost in podjetnost angleških raziskovalcev. S svojo vztrajnostjo in neustrašenostjo so dosegli velike uspehe. Ne ugajajo mi pa zamorski plesi in njihovi tetovirani obrazi. Zdi se mi, da ženska ne spada v družbo raziskovalcev v tako nevarnih krajih, ker njeno bojazljivo obnašanje vpliva ne-

orijetno na gledalce. Film je pa vsekakor zanimiv, ker iz njega spoznamo življenje afriških plemen. Šlibar Janez

IZ „SPOMINOV“

Iz gnojne jame so domači vozili gnoj in je na dnu ostala samo še gnojnica. Po robu jame so bili položeni veliki kamni, da ni kakšna žival padla v gnojnico.

Bil sem star štiri leta. Šel sem mimo jame na vrt, pa ne vem kaj me je premetilo, da sem šel po kamnih. Nenadoma se mi okrogli kamen prevrnil pod nogami in jaz sem padel v jamo. Nagonsko sem se poskusil postaviti na noge, pa sem bil premajhen. Ven sem mogel pomoliti samo lase in prste. To pa je bilo že dovolj za mater, ki me je hitro z grabljami potegnila k robu. Morala je zelo hiteti, ker je vsak trenutek pomenil zame požirek opojno dišeče tekočine. Končno me je vendar izvlekla, saj sem se že napil in okopal.

REPORTAŽA O HUDIH SANJAH

Četrta ura gre že h koncu, a razred v strahu tone, stoče. Kaj vrag al' kaj sedi na zvoncu, mar sluga nas rešiti noče?

Matematična naloga!
Kateri vrag te je izumil, tebe, največja mi nadloga, katero b' rad od sebe sunil.

Še se trudim in potim, ter tuje čakam pomoči, od nestrpnosti že ves gorim, a name pazi dvoje oči.

Zvoni in zvezke smo oddali, me duh olajšanja prešinil, zdaj bi še malo razgrajali in srečen na hodnik sem rinil.

Pa komaj storil sem korak, pograbil me je živi val in vlekkel s sabo tja žez prag, da sem prestrašen pot oral.

V razredu bila je vojna, v vsakem kot' sta dva jokala, sta dva brcala se ko konja, a množica je navijala.

Tedaj od zadaj vstane hrup, zagledam metlo, slišim grom, kot ovce se tišče na kup, oh, to res smešen je polom!

Zaslišim zvonki glas smetišnice, zapoje metla, slugov glas, tu slika je jetnišnice, še sam ušel sem ji za las.

Al' konec ni še sodbe hude, zagrabi tudi te v razredu, ta hip zagledam strašno roko, ki čez glave se steguje.

Pograbi enega za konec nog, na hodnik potegne ga za vrat, potem pa: „Plosk! Bum! Pok!“ ubogi fant, saj je še mlad.

Tedaj pa zvonec zazvoni, na urniku imamo petje, vse mrzlično se uči, zdaj cvete nam pevsko cvetje.

Zalar Jurij

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

TVD »PARTIZAN« TRŽIČ JE POLAGAL OBRAČUN DELA

Pretekli teden se je v lepo urejeni telovadnici zbiralo članstvo, telovadci in ljubitelji telesnovzgojnega društva Partizan. Število prisotnih na zboru v celoti ni zadovoljilo, saj je manjkalo veliko število starejših članov, dočim se je zbor mladina skoro v celoti udeležila.

Kot je bilo pričakovati že iz izkušenj preko vsega leta, je občni zbor v celoti le dosegel svoj namen, saj je v podrobnosti analiziral celotno delo in uspehe in tudi na posamezne pomanjkljivosti in nedostatke je opozoril.

Uspehi društva so lahko v vzgled marsikateri organizaciji v Tržiču, saj je društvo znalo s pravnim delom in poglobljanjem ljubezni do društva pritegniti še skoro 100 novih članov, ki se udeležujejo v vseh vrstah telovadbe, športnih iger in uvajanja novih panog športne dejavnosti. Odbojkarji, košarkarji, rokometarji in namiznoteniški igralci so začeli šele pred kratkim, vendar imajo vse pogoje dobrega in pravnega razvoja, ki bo nedvomno poživil celotno športno življenje Tržiča. Močna je predvsem telovadna skupina, ki je v svojih preko 20 javnih nastopih in jubilejnih tekmovanjih dokazala veliko voljo do izpopolnjevanja in dviga telovadnih kvalifikacij. Z doseženimi uspehi na /raznih republiških in državnih tekmovanjih je društvo lahko zadovoljno ter ga lahko uvrstimo med najboljša društva v vsej Gorenjski. Posebno pohvalo zasluži vsekakor tudi za to, ker je vsestransko skrbelo za izboljšanje dela in povezavo z vaškimi društvi »Partizan« v Podbrezju, Begunjah in

Naklem.

Danes ima društvo 112 članov, 42 članic, 30 mladincev, 20 mladink, 120 pionirjev in 50 dece. Od teh je preko 370 telovadečih. Ne bo odveč, če povemo, da so se telovadbi ponovno posvetili tudi najstarejši člani, ki so bili takorekoč med prvimi ob ustanovitvi društva telovadcev v Tržiču, ki je bila pred 50 leti. Nič kaj pohvaliti pa ne moremo mlajših članov, ki se zaradi medsebojnega trenja niso udeležili vadbe in tudi odstopali od nastopov. Tem bo moral novi odbor v prihodnje posvetiti več pozornosti.

Vsekakor je želja vse tržiške javnosti, da bo telesno vzgojno društvo Partizan v Tržiču tudi v prihodnosti teko vestno in dosledno reševalo svoje naloge. Pri povečanju doma in ureditvi športnega stadiona pa mu želimo veliko uspehov in razumevanja s strani gospodarskih podjetij in ustanov.

TAM V HRASTIH JE VSE ŽIVO...

V nedeljo, 7. februarja je TVD Partizan organiziral smučarsko prvenstvo za pionirje, mladince, mladinke in članice. Dopoldne je bilo tekmovanje v teku na Zavrotu, katerega se je udeležilo 24 tekmovalcev.

Tehnični rezultati:

Mladinci — 1. Hladnik Jože 4.13,3; 2. Hafner Rudi 4.48; 3. Vidovič Danilo 5.03.

Starejši pionirji — 1. Slapar Riko 4.50; 2.—3. Verhovnik Tone 4.58; 2.—3. Štucin Jože 4.58.

Mlajši pionirji — 1. Kaštrun Jože 5.09; 2. Teran Bruno 5.15; 3. Končina Edi 5.22.

Popoldne je bilo tekmovanje v veleslalomu. Tekmovalo je 54 tekmovalcev.

Tehnični rezultati:

Ker je družinski tiran, vaju, da se vse uklanja njegovi volji, hoče ukazovati tudi otrokom, če se znajde med njimi. Ker so otroci pravični, ga odbijajo, nastaneta vik in krik. Mama je ogorčena nad hudobnimi nevzgojenimi otroki in njihovimi starši. Ubogi njen edinček!

Ko pride edinček v šolo, prinese s seboj več slabih razvad kot ostali otroci, ki že vedo, da morajo pogosto slediti volji odraslih. Edinček se niti igrati ne zna. V šoli se izolira od sošolcev. Do vseh je nezaupen, celo sovražen. Sam sebi se smili. Čuti se za nekaj več od ostalih. Ali ste že kdaj premislili, starši edinčkov, koliko ste nad njim zagrešili? V šoli traja zelo dolgo, preden se otaja in pridruži ostali skupnosti svojih tovarišev. Uspeh je pogosto nezadovoljiv. Zato je nevoščljiv boljšim učencem. Zdi se mu, da ga tovarišica ne mara. Pogosto postane zakrknjen in zahrbtn. Zanima ga le njegova korist, za vse drugo mu ni mar. V njem ni nihče izpodbujal veselja do dela. Zaradi slabe, nespametne ljubezni njegovih staršev se otrok ne znaide in je globoko nesrečen. Ali res mora biti tako?

Neki znan pedagog je rekel: Človek postane to, kar iz njega naredi vzgoja. To pomeni, da je od staršev odvisno, kakšen naj postane njihov edinček. Pogreške pri vzgoji je možno popraviti, vendar je treba pri tem izredno mnogo potrežljivosti in vztrajnosti.

Ako hočete otroku pokazati, da ni več središče, okrog katerega se je vse sukalo, bo edinček sam skušal pridobiti nazaj svojo nekdanjo oblast. Ne-

Mladinci — 1. Stritih Lado 24; 2.—3. Hladnik Jože 24,2; 2.—3. Kristan Dušan 24,2; 4.—5. Dolžan Stanko 25; 4.—5. Roblek Miro 25.

Starejši pionirji — 1. Hladnik Niki 32,2; 2. Vidovič 33,2; 3. Štucin Jože 34.

Mlajši pionirji — 1. Dolžan Janez 31,8; 2. Teran Bruno 34,1; 3. Serbec Viktor 35.

Mladinke — Lukanc Jela 49,2; 2. Dolžan Mira 1,18; 3. Brvar Mira 1,57.

Članice — 1. Dornig Greta 27,3; 2. Lenarček Marija 36; 3. Rupar Milena 36.

MOTOSKJÖRING NA BLEDU

Letošnja zimska sezona je v polnem razmahu; bela narava privablja v svojo opojnost mlado in staro. Tudi Bled s svojim zamrznjenim jezerom vpliva na vsakega prišleca edinstveno. Ko opaziš človeka hoditi po jezeru, je to senzacija, posebno ako si zamisliš, da stojiš na ledeni ploskvi in da je pod teboj globina Blejskega jezera.

Kaj šele, ko vozijo po njem avtomobili in motorji! In vendar je vse to popolnoma res! Take občutke so imeli tudi tržiški motoristi, ki so se s svojimi motornimi konjički podali na ledeno ploskev, da si v športni borbi (seveda na ledu, ne v vodi, ker za plavanje so malce trdi) poizkusijo svoje sposobnosti.

Res je bila nedelja 7. febr. t.l. edinstvena, saj je Bled privabil motoriste in smučarje iz Avstrije, Trsta in vse Slovenije. Tržičani smo se udeležili tekm z ekipo 6 motoristov in 6 smučarjev.

Z doseženim uspehom smo lahko popolnoma zadovoljni, kajti renomiranim Avstrijcem smo se od Slovencev približali le Tržičani. Rezultati v kat. 125 ccm so bili popolna zma-

verjetno je, a je vendar res, da so že majhni otroci izredno lokavi. Naenkrat ga bo zbolela glava ali zob ali trebuh, vse zato, da bi opazoval, kako ste vsi iz sebe zaradi njegove bolezn. Toda opazujte ga skrbno, preden mu nasedete. Ako se pa prepričate, da laže, mu to pokažite. Tako bo spoznal, da ste razumeli njegovo zvijačo.

V prizadevanju, da bi si ohranil položaj gospodarja, pogosto prične zavračati hrano. Tudi za to je zdravilo. Le s svojim mirom no boste kmalu dokazali, da trma ne pomaga. Če zavrne kosilo, mu recite, da bo pa za večerjo raje jedel. Ne dajte mu vmes ničesar. Verjemite: ena sama lekcija bo zadostovala.

Tudi na prihod novega družinskega člana, brata ali sestrico morate edinčka pripraviti. Edinček postane pogosto ljubosumen na bitje, ki mu jemlje privilegirano položaj. Takoj namreč opazi, da ni on več v centru pažnje in da se vsi člani družine bolj zanimajo za novo dete. Edinček začne mrziti svojega brata, posebno če mu starši groze, da bodo malčka bolj ljubili kot njega.

Pametni starši se vsem takim neprilikom izognejo, če imajo dovolj vpliva na čustvanje svojega edinčka.

Vzgojo edinčka naj vodi razumna, a ne slepa ljubezen. Bodite dosledni v svojih zahtevah in postopkih. Naj bo tudi edinček človek, a ne igračka! Spozna naj družbo svojih tovarišev, naj bo med njimi enak med enakimi, pa ne boste imeli težav in bo vaš edinček srečen!

Vzgojni problemi

Edinček

Pogosto smo ga že videli: razvajenega, sebičnega in odvratnega. Vse se suče krog njega, vse mu streže in se pokori njegovim kapricam. Vsa družina se ravna po njegovih zahtevah, ves družinski red je iztirjen zaradi njega — edinčka. Nič ni predrago, ko strežejo njegovim zahtevam.

Edinček ni pravilno hranjen, saj mu strežejo z različnimi slaščicami ob ali med obroki običajne hrane. Tak otrok izgublja tek, postaja izbiričen. V družini zavladava preplah. Razvajajo ga zato še bolj, obljublja mu vse mogoče in nemogoče, samo da bi jedel.

Vsi razgovori z domačimi, s tetami in prijateljicami se sučejo le krog tega edinega, čudežnega, neverjetno brihtnega otroka. Vsak obiskovalec družine mora otroka hvaliti, poljubovati in božati. Nujno je, da mu prinaša tudi darila, zlasti ob družinskih praznikih. Zaspajo ga z igračkami. Otrok je do njih brezbrizen, lomi jih in razbija, ker jih ima preveč. Komaj igračo pogleda, že zahteva drugo, kriči in uganja trmo, dokler je ne dobi, da jo kmalu zavrže. Zakaj vse to?

Edinček — to je družinska lutka, ki naj zabava nespametno mamo, tete, stare mame in še vse ostale. Oblačijo ga kot igračko. Ne skrbe, da bi bila obleka praktična in topla, pač pa, da bi bil lutka, čim bolj načičkana in dragocena. To velja zlasti za deklice. Tako postane dete suženj svoje lepe obleke.

ga Avstrijcev, saj so zasedli vsa prva tri mesta. Tudi v ostalih kategorijah ni bilo bolje, razen v prikolicah, kjer so absolutno dominirali Tržičani, predvsem z dobrimi rezultati v primerjavi s solo tekmovalci.

Rezultati: **125 cem** — 1. Schoby Josef, smučar Bäcker Willy (A) 3.31 min.; 2. Kochl Josef, smučar Loibl Johann (A) 3.31,5 min.; 3. Funk Anton, smučar Groyer Albert (A) 3.46,5 min.

250 cem — 1. Zenthe Walter, smučar Fenrich Josef (A) 2.51 min.; 2. Prosen Slavko, smučar Ležaja Robert (Tržič) 4.14,5 min.; 3. Porenta Peter, smučar Rodonič V. (Bled) 4.19,5 min.

350 cem — vsa prva štiri mesta Avstrijci; 5. Hrast Mirko, smučar Štucin Karel (Tržič) 3.20 min.

500 cem — 1. Kuhar Alfred, smučar Pöchlein (A) 2.17 min.; 2. Lampe Slavko, smučar Mežan (Ljubljana) 2.54 min.; 3. Černe Jure, smučar Slapar Danči (Tržič) 2.58 min.

Prikolice — 1. Pristave Lojze, smučar Kolman Janez (Tržič) 2.38 min.; 2. Kurnik Franc, smučar Markič Ignac (Tržič) 2.42 min.; 3. Kermavner Janez, smučar Štefe Drago (Tržič) 2.46 min.

Prireditvev je zelo dobro uspela. Ponosni smo bili, da od tržičkih smučarjev ni nihče padel, kar je bilo pri drugih pogosten pojav. Pri razdelitvi nagrad je poleg ostalih v imenu avstrijskega moto kluba pozdravil vse navzoče ing. Goričnik, ki je poudaril med ostalim, da so zelo zadovoljni v naši sredini in pri fair borbah z našimi motoristi, ter da si žele, da tudi mi pridemo k njim na njihove prireditve. Upamo, da to še stoji pred nami.

SANKAŠKE TEKME SIND. PODRUŽNICE »PRESKRBA«

Kakor vsako leto smo tudi letos 7. februarja priredili sankiške tekme. Čeprav smo se pripravljali tri tedne, nam je vseeno uspelo, da smo jih izvedli in to v najboljše

zadovoljstvo vseh tekmovalcev in spremljevalcev, med katerimi imamo tudi nekaj takih, ki jim sneg za vratom ne prija preveč in so zato bili zadovoljni, da so nas gledali.

Odhod k Sv. Ani je bil ob 9. uri, sicer z majhno zamudo večnih zamudnikov. Tekme so se začele ob 12. uri in sicer od predora do Begunjskega plazu. Sneg ni bil preveč hiter in je v spodnjem delu proge že malo škripalo, ker je bil posut pesek.

Rezultati so bili naslednji:

Ženske — 1. Kordež Malči 3.32,8; 2. Meglič Ivanka 3.55,1; 3. Jagodic Pija 3.59,2; 4. Dornik Vida 4.03,2; 5. Primožič Silva 4.16,3; 6. Filač Vida 4.21,2; 7. Simčič Marija 4.30; 8. Košir Anica 4.57,3.

Moški — 1. Česen Milan 3.04,5; 2. Kokalj Zdravko 3.10,6; 3. Pegrin Jože 3.31,4; 4. Kolenc Matevž 3.37,3; 5. Perko Milan 3.37,7; 6. Umek Anton 3.43,8; 7. Zaplotnik Stane 3.47,6; 8. Zlobec Jože 3.57,1; 9. Bevc Miloš 4.02,2; 10. Špik Nande 4.48,2.

Po objavi rezultatov in razdelitvi nagrad smo porabili nekaj časa za malico in debato, ker po tekmi vsak nabolj ve, kje bi moral bolj spustiti in lepše voziti, da bi bil prvi.

Z veselimi obrazi smo se vračali zadovoljni nazaj v Tržič, s trdno voljo, da se drugo leto zopet pomerimo, kdo bo boljši.

PRED SANKAŠKIMI TEKMI TRŽIŠKIH SIND. PODRUŽNIC

Krajevni svet ZSJ v Tržiču je na osnovi internih sindikalnih sankiških tekmovalnih sind. podr. Tržiča sklenil, da organizira tekmovalje najboljših tekmovalcev sind. podružnic. Podružnice so bile obveščene, da še vršijo te velike sankiške tekme v nedeljo, 14. febr. 1954, ker pa je v zadnjih dneh zapadel nov sneg in proga pod Storžičem ni v uporabnem stanju, se je pripravljali odbor odločil, da tekme prestavi na nedeljo, 28. febr. 1954 ob 13. uri popoldne.

Ariel Kassak:

1

Razburljiva reportaža

— Nimamo nobenega dela več — je rekel nadzornik Bag v pogovoru s kriminalnim preiskovalcem Wangom, ko se je udobno zleknil v naslonjač v svoji pisarni v Hambletonu. — Kaj naj počneva? Naj skušava dvigati najino kulturo s konverzacijo, naj igrava karte, ali poslušava poročila?

— Naj bo radio — je odvrnil Tommy Wang in ga odprl. — Najina kultura ne potrebuje popravkov, je pripomnil smehljaje.

Iz radia se je oglasila reportaža:

„Prizorišče je resnično romantično. Že stavba sama, obdana od skrivnostne nočne tišine, vzbuja vtis, kot da se ob njej plazijo nevidni duhovi. Noč je viharna. Po nebu beže oblaki. Mesec le tu pa tam oblije pokrajino s svojo svetlobo.“

— Kaj neki čveka? — reče nadzornik in v časopisu poišče radijski program. Aha, že imam: Reportaža iz neke stare plemiške hiše v bližini Yorkshira, v kateri se baje pojavljajo strahovi.

Medtem je reporterjev glas v radiu nadaljeval:

„Dve dolgi vrsti oken nad menoj sta popolnoma temni. To so ista okna, o katerih pravijo, da jih včasih razsvetli skrivnostna luč. To je torej zunanji vtis te skrivnostne hiše. Sedaj pa notranjost! Počakajte, prosim, trenutek!“

Čez čas je glas spet nadaljeval:

„Veža je tlakovana z velikimi kamnitimi ploščami. Stopil sem v dvorano. Ta je res veličastna, dolga tri in dvajset, a široka dvanajst metrov. Strop je iz masivnega, krasno izrezljanega tramovja. Krog in krog dvorane je v višini dveh metrov temen hrastov opaž. Nad njim je gol zid. V eni steni so visoka gotska okna. Na drugi strani... čakajte, da vidim, kaj je!“... Poslušalca sta zaslišala nagle korake, potem je glas nadaljeval:

„Pravkar so ugasnile vse luči. Sir Red Acton in doktor Wallace Mendip, slavna spiritista, sta prišla z menoj, da bi dognala resnico o duhovih, ki se baje pojavljajo v tej dvorani. Rekla sta mi, da so njuni instrumenti zabeležili občuten padec temperature. Zagotovila sta mi, da je to običajen pojav, preden se prikažejo duhovi.“

Dvorana je sedaj v popolni temi, samo v presledkih jo oblije lunina svetloba skozi ozka okna. Med okni so pritrjeni trije drogovi, na katerih vise stare zastave slavnih prednikov. Podobne so tistim, ki jih včasih vidimo v katedralah. Zastave lahno plapolajo, čeprav so okna zaprta. Naravno, da je v takem velikem prostoru preprih, ki vleče bogve odkod. Tudi sence, ki jih mečejo zastave na pod, se gibljejo. — Pravzaprav je čudno, da vidim sence tudi tedaj, ko se mesec skriva. Neverjetno, v popolni temi, a vendar jih vidim. Doktor Mendip, kje ste? Oglasite se! Veste, rad bi

Proga bo potekala od spomenika padlih žrtev do cilja na dnu senožeti.

Sindikalne podružnice so seznanjene, da smejo za tekmovalje prijaviti samo določeno število tekmovalcev in to: 4 moške, 3 ženske in 2 para.

Tekmuje se za posamezni plasman članov in ekipni plasman sind. podružnic.

Pri ekipnem plasmaju sindikalnih podružnic propozicije predvidevajo, da se za plasman lahko poteguje vsaka podružnica, ki bo na štart postavila kompletno ekipo 4 moških, 3 žensk in 2 parov. Ako poedini član od tekmovalca odpade, ali pa prispe samo z 1 tekmovalcem na cilj, dotična podružnica iz ekipnega plasmaja izpade.

Prvo plasirana ekipa prejme v prehodno last pokal, dar KS Tržič, drugo in tretje plasirana pa spominske diplome.

Posamezniki prejmejo do 4. mesta lepa praktična darila.

KS namerava s to zbirno prireditvijo napraviti za vse sind. podružnice interesantno borbo na belih poljanah vseh najboljših članov sind. podružnic na območju KS Tržič.

OBČNI ZBOR TRŽIŠKIH NOGOMETAŠEV

Pred kratkim izvršeni občni zbor nogometišev Tržiča in ljubiteljev te športne panoge je kljub pičli udeležbi še kolikor toliko dobro uspel.

Poročila, ki so bila podana, so dala točno sliko vseh neprilik in uspehov v tej sekciji bivšega športnega društva »Ljubelja«, ki je takorekoč postalo samo žrtev nedelavnosti upravnega odbora. Sekcije so bile prepuščene samim sebi in tako je tudi nogometna sekcija le životarila. Tudi o delavnosti posameznih članov odbora je bilo veliko razpravljanja, saj se je ugotovilo, da je bilo precej krivde za stiske, ki so nastale, že v odboru samem. Predvsem je treba omeniti, da ni dovolj, če kot odbornik prideš samo takrat, ko se je treba pokazati javnosti, drugače pa se za delo ne zanimaš. Zato je

gospoda doktorja prosil, naj mi pojasni ta pojav.“

Reporterjev glas je bil tako iskren, da sta oba kriminalna uradnika poslušala z vedno večjo pozornostjo.

„Doktor Mendip mi ne odgovarja“, je nadaljeval radijski poročevalec. „Bržkone je odšel iz dvorane k svojemu tovarišu Redu in njegovim instrumentom. Zdi se mi, da morata beležiti še hujši padec temperature, kajti mene... Stojte! Kdo je tu? Kaj vendar hočete?... Ne, ne! Pustite me! Pomagajte! Pomagajte!“...

Reporterjev glas je zamrl, kot da bi bil naglo zadušeno. Po radiu se je slišal nerazločen šum, kot da bi nekaj vlekli po sobi. Oba poslušalca sta se molče pogledala.

— Nekaj se mu je zgodilo, je rekel Tommy. Še enkrat se je šum ponovil. Potem je nastala popolna tišina.

— Ali pa je bila ta reportaža v rokah odličnega režiserja, je odvrnil tovariš.

V tišini se je oglasil drug glas:

„Rigby! Kje ste?“ Naglo je rekel tretji:

„Kaj se dogaja, Mendip?“

— Aha, to sta oba izvedenca, zamrma inšpektor.

„Tisti reporter od BBC se je imenoval Rigby, ali ne?“ je vprašal prvi špirtist. „Nikjer več ga ni!“

„Morda je pobegnil“, je odvrnil njegov tovariš in se nasmejalo. „Pa kaj nas briga! Nadaljujva! Temperatura je pa

tudi razumljivo, da je vse delo ležalo na dveh, treh članih, ki pa so ga seveda zmogli le toliko časa, dokler je bil voz namazan.

Obširna razprava je pokazala, da je treba delo v popolnosti preurediti. Ustanoviti je treba samostojen klub in močan odbor. To so bile osnovne naloge občnega zbora.

Prvi koraki, ki jih je napravil novoizvoljeni odbor, so pokazali, da bo klubu uspešno boljše delovanje in da tudi nogometaši sami ne bodo več tako prosto dihali, temveč se bodo morali podvreči športni disciplini, ker bo le tako zagotovljen siguran uspeh in tudi boljše zavzemanje mest v prvenstvih, kot je bilo to do sedaj. Novi odbor, ki ga sestavljajo predsednik Smolej Andrej, tajnik Dobrin Jakob, podpredsednik Kravcar Karel, blagajnik Ahačič Jože in tehnična referenta Podgoršek Anton in Roblek Danilo, je že v prvih začetkih pokazal veliko zanimanje in prepričani smo lahko, da bo nogomet v Trziču postal tista priljubljena športna panoga, ki bo pridobivala vedno več novih ljubiteljev. Za ostale dolžnosti v klubu so bili zadolženi še sledeči: Japelj Janez, Tišler Jože, Hadžiomerovič Hazim, Mašič Hasan, Zupan Anton, Dornik Mirko, Mirič Radovan in Markič Mirko.

Klub je sprejel tudi nov program dela in se preimenoval v Nogometni klub Tržič, ki bo nosil belo modro barvo.

ŠAH

ŠTEFE PONOVNO PRAVAK TRŽIČA

Na prvenstvu ŠK Tržič za leto 1954 je med 16 udeleženci zmagal Štefe Aleksander z 12 točkami pred Juračičem z 11 $\frac{1}{2}$, Rozmanom in Mandeljcem z 11; sledijo Smolej, Stalc, Keršič z 10, Peraič 8 $\frac{1}{2}$ itd.

Na turnirju so zlasti nekateri mlajši

igralci pokazali znaten napredek od lanskega tekmovanja, tako da so Mandelj, Rozman, Smolej, Stalc in Keršič dosegli III. kategorijo. Štefe pa se je v kvalifikacijskem dvoboju in z zmago nad Jeseničanom Šubljem plasiral za Gorenjsko prvenstvo.

Turnir sicer ni potekal v najlepšem redu, toda krivdo zato nosijo organizatorji turnirja in posredno tudi tržiška podjetja z LOMO, ki so doslej redko poleg »moralne« podpore dala klubu tudi kakšno materialno pomoč. Ali ni za Tržič žalostno, da mora ŠK razmišljati, kako bo poslal svojega predstavnika na prvenstvo Gorenjske, ker mu ne more plačati niti osnovnih stroškov. In da po treh letih svojega obstoja šahovsko društvo še danes nima svojih prostorov, kaj šele drugih potrebnih stvari za povzdigo kvalitete šaha pri nas, in mora zato gostovati po gostilniških prostorih, ki so popolnoma neprimerni za igranje šaha, posebno mladini!

Na tak način je društvo obsojeno na životarjenje in ob današnjih pogojih nima izgledov, da bi zavzelo vidnejše mesto med republiški ekipami, kot n. pr. naši smučarji, strelci, motoristi in drugi.

P. S.: Še drobno opazko tržiškemu »dubroogledcu«, ki pravzaprav spada v drugo rudriko.

Mož očitno mladini, da je šah in prebiranje časopisov v kavarni ne zadovolji več, ter da se posveča kvartanju. Tu je sicer nekaj resnice, toda mislim, da je v ozadju resnejši problem: problem možnosti kulture in športnega izživljanja tržiške mladine. Ali ni tu precej krivde na kulturno-prosvetnih, športnih in drugih množičnih organizacijah in društvih? Ali ne bi n. pr. »Svoboda« mogla vključiti del mladine v svoje vrste (dramsko sekcijo, pevski zbor

itd.), da bi mladina prebila večere v prijetnejšem in boljšem vzdušju kot v zakajeni tržiški kavarni ob kvartah in alkoholu? Isto velja n. pr. za »Partizana«. Ali ne bi mogli to mladino z dobro agitacijo pritegniti medse?

In zakaj tržiška mladinska organizacija ne prikrbi svoji mladini kake primerne sobe, opremljene s knjižnico, šahom, morda celo s kakšno »ping-pong« mizo, namesto da dopušča, da si mladoletniki ob pijači iščejo užitek na prekonočnih veselicah.

Poglejte v drobnogled malo globlje, morda vam bo povedal še marsikaj drugega.

S. A.

ZAHVALA

Podpisani se Prostovoljni gasilski četni Bistrica toplo zahvaljujem za izkazano denarno pomoč ob moji težki bolezni.

Franci Podlipnik

PREKLIC

Preključujem, kar sem žalivega rekla o Jermanu Nejču in izjavljam, da je bila moja trditve neosnovana. — Remic Frančiška.

KINO

20. — 21. februarja: Ameriška filmska komedija v barvah **Skrivno življenje Walterja M.**

23. — 24. februarja: Ameriška drama **Krvna osveta.**

26. — 28. februarja: Švedski psihološki film **Plesala je eno samo poletje.**

2. — 3. marca: Švedska drama **Gospodična Julija.**

6. — 7. marca: Ameriški kovbojski film **Ob veliki Ločnici.**

dla za šest stopinj. Poglejte še enkrat k aparatom na galeriji! Jaz medtem ostanem tu.“

Iz radia sta poslušalca slišala korake, ki so se oddaljevali.

— Poslušajte! je vzkliknil Tommy.

Zaslišala sta spet pritajen šum, votel padec in dušič krik, potem, kot da bi nekaj vlekli po tleh. Nato — smrtna tišina.

Nekaj minut se radio ni več oglasil.

Potem je spregovoril vznemirjeni glas drugega špiritista:

„Acton, kje ste? Acton, pojavila se je ona skrivnostna svetloba! Acton, ali ste vi? —

Acton, ne bodite čudni! Za šale res ni primeren čas! Prosim... ah, aaah!“

Krik je zamrl v dušenju in stokanju. Padec in tišina.

Oba kriminalista sta še strmela v aparat, ko sta v njem zaslišala korake dveh moških.

— Prav nič ne vidim. Le kje je naš Rigby?

— Tu mi ni prav prijetno, veš, Bert. Hej, mister Rigby! Kje ste?

— Glej, kar tako je pustil mikrofona, to pa ni lepo!

— Aha, to sta dva radiomehanika, ki sta pred hišo posredovala prenos, zamrmra Tommy. Poslušajva!

Iz radia se je zaslišal klic:

„V onem voglu! Glej, nekaj se je zganilo! Glej, Bert!“

Sekundo za tem je zadonel iz aparata strašen krik. Sledili so ropot udar-

cev in bobneč padec in prerivanje.

„Vas že držim, zverina!“ — je kričal glas.

Še nekaj udarcev in pridušenih krikov, potem je napovedovalec v radiu povedal z mirnim glasom:

Oddajali smo zanimivo in jako uspešno reportažo pod naslovom: „Hiša v Yorkshiru, v kateri se pojavljajo duhovi“.

Tommy je zaprl aparat.

— Sijajna režija, je rekel Bag. Čudno se mi zdi, da sta Acton in Mendip pristala na sodelovanje, ker sta sicer zelo resna človeka.

— Še vedno mislite, da je bilo vse skup samo igra? je vprašal Tommy.

— Saj ste slišali. Reportaža je končala točno on pravem času. Povprašajva pri BBC! Izvedel bi rad, kje je ta znamenita hiša.

— Hiša se imenuje Bareb Hall. Je v East Ridingu, je povedal inšpektor, ko je odložil slušalko.

— Ali res?, je vzkliknil Tommy. Vem, kje je. Tudi lastnika poznam. Bil sem že pri njem na week-endu.

— Kdo je?

— Wayland, polkovnik Wayland. Je že upokojen.

— Pozno je že, pojdiva spat!, je nadaljeval inšpektor. Če bo jutri naša intervencija potrebna, vas bom obvestil.

— Zelo mi boste ustregli, je odvrnil Tommy in pozdravil inšpektorja.

Ko je Bag odšel, se je Tommy Wang, agent Intelligence Servica globoko za-

misli. Lastnik Bareb Halla je bil zelo originalna osebnost. Bil je potomec nekdanjih morskih roparjev, zelo drzen in podjeten. Toda kljub temu mu ni prišlo drznosti, da bi se na tak način, kot nocoj, pošalil z resnimi ljudmi in z radijsko družbo.

*

Drugo jutro ga je nadzornik poklical po telefonu.

—BBC je obvestila policijo in načelnik iz Yorkshira me je poklical v pomoč. Ne poročevalec, niti oba mehanika se niso več vrnili. Odpotujem z vlakom ob desetih. Pridite z menoj!

— Pridem, je odvrnil Tommy. Ali ste si nabavili pasti za miši?

— Zakaj pasti? je vprašal nadzornik.

— Da bi ulovila duhove, se je zasmel Tommy.

— Pazite, zadeva je resna, je odvrnil Bag.

— Saj zato!, je zaklical Tommy in zaprl telefon.

Ko sta se sešla na postaji, je Tommy povedal, da ima pasti, nekaj klopčičev močne vrvice in trnke.

— Nič se ne ve, je razložil začudenemu inšpektorju. Če past zgrabi vas za nogo, boste zavpili, ali ne? Isto pričakujem tudi od duhov. Še vselej se je izkazalo, da so duhovi zelo človeški in hudo občutljivi za bolečine. Tistih, ki so včasih jahali na metlah, ni več.

(Nadaljevanje sledi.)